

בלבבי משכון אבנה



נקודה

מתוך הפרשה

בראשית

נאמר בפסוק השני בתורה "וחושך על פני תהום" יואיל רבנו לבאר מדוע נאמר דייקא פני תהום ולא על התהום או בתהום (בסוף הפסוק נאמר שוב לשון על פני המים) מלבד הכוונה הפשוטית.

ביאור מורינו הרב שליט"א

עפר וזהו חושך – אש על פני תהום. תהום היינו או מים, כ"כ רש"י וז"ל על פני תהום – על פני המים שעל הארץ, עכ"ל. או תהום רוח כמ"ש ר"מ בוטריל שם וז"ל: על פני תהום הוא יסוד האויר, האויר וקראו תהום בסיבת שני חלקיו מהאויר כי הנה יסוד האויר נחלק לשני חלקים העליון הוא חם זך ויבש, והשני הוא תכלית חזרת כוח הניצוץ בשמש המתהפך, והוא מקום הגעתו בעבים, ושם יסודו מים בפועל להוקיר שהוא קר עכ"ל.

ולפי זה "ורוח אלוקים מרחפת על פני המים" או בתוך המים והם עושים הגלים, או רוח על המים כסדר היסודות אש-חושך – רוח, מים והבן.

לשון פני, נשמע בב' משמעויות
א. לשון פנימיות – בתוך הדבר (אור פנימי)
ב. לשון פנים – על הדבר (אור מקיף)
כתב רבי יוסף בכור שור (בראשית שם) וז"ל :
וחושך על פני תהום, כלומר עיקר מעמדו על פני תהום, כי כל דבר עמוק מאוד אין האור שולט בו ויש שם חושך לעולם עכ"ל, והרי שפני לשון תוך, ובעומק התהום לעולם חשוך. אולם כפשוטו, חושך על פני תהום, היינו שנמצא על התהום וחושך היינו אש, אש חשוכה, י"א – יסוד האש, (עיין פירוש ר"מ בוטריל, ספ"י פ"א), וי"א שהוא חושך של העדר, (רבנו בחיי בראשית א' ד').
לסדר היסודות בעוה"ז הוא אש רוח מים

לעילוי נשמת

יעקב ב"ד מיכאל ז"ל

נלב' ע"א חשון תשע"ט

מינה בת קלמן ע"ה

נלב' ע"כ תשרי תשע"ט

ת.נ.צ.ב.ה